

QANDLI DEABED KASALLIGI

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi
Maxmudova Lola Sagdullayevna
Karabaeva Lola Xudoyberdiyevna
Muxtorova Nargiza Muxammadiyevna

Anotatsiya: Bu kasallik bugungi kunda ko'plab insonlarni qiynab kelmoqda buning asosiy sababi , organizmda insulin tanqisligi va moddalar almashinuvining buzilishidir .

Insulin qondagi ortiqcha glukozani glikogenga aylantirib jigarda to'playdi. Insulin kupayganida hujayralarda glukozaning sarfi oshib, glikogen sintezi tezlashadi

Kalit so'zlar: Qandli deabed, glukozaning sarfi, insulin, langergans, oshqozon osti bezi, qon, qand, glukogen, immunitet, glukozaning sarfi,

DIABETES

Abstract: Insulin hormone is produced in the islet of Langerhans of the pancreas. Insulin converts excess blood glucose into glycogen and stores it in the liver. Helps lower blood sugar. Diabetes , also known as diabetes mellitus, is a group of metabolic disorders characterized by a high blood sugar level over a prolonged period of time. Symptoms often include frequent urination, increased thirst and increased appetite.

Key words: Diabetes, glucose, insulin, Langerhans, pancreas, blood, sugar, glucogen, immunity;

Qandli deabed

Ushbu kasallik sharq tabobati tarixida qadimdan malum.

Qandli deabed - me'da osti bezi funksiyasining yetishmovchiligi oqibatida uglevod almashinuvining buzilishi. Bu yillab davom etib kasallik to'liq tuzalmaydi. Kasallik yingil, o'rta, og'ir shaklda kechishi mumkin.

Kasallik oshqozon osti bezi hujayralarining insulinini yetarli darajada ishlab chiqarmaganligi oqibatida kelib chiqadi. Kasallik asta-sekin ba'zan bemorga bilinmasdan boshlanadi. Dastlab bemorda holsizlik, kup chanqash, terining qurishi, bemor bir kecha kunduzda 5-8 litrgacha suyuqlik ichadi va kechalari kup siyadi. Ishtaxa kuchayadi lekin kup ovqat yeyishiga qaramay bemor arriqlab ketadi. Bemorda tez charchash, ko'rish sohasida muammolar, bo'g'im sohasida og'riqlar paydo bo'ladi. Qandli deabedi bor bemorlarda immunitet sust bo'ladi, infeksiya kasalliklarga moilligi oshadi. Qandli deabedi bor bemorlarimida laborator tekshiruvlarida bir qanchasida o'zgarishlar paydo bo'ladi. Misol uchun: siydikda qand paydo bo'ladi. Sog'lom inson organizmida normada siydikda qand bo'lmaydi. Qonda qand miqdori oshadi. Normada

sog'lom organizmi qonida ham qand bo'ladi 3,3 dan 5,5 gacha qonda glukoza miqdori aniqlansa bu normal holat hisoblanadi. Qandli deabedi bor bemorlar doimiy holatda parxezga rioya qilgan holatda yurishlari lozim. Yog'li, xamirli, qovurilgan, sho'r ovqatlarni kamroq iste'mol qilishlari lozim. Qandli deabed kasalligi ikki tipga bo'linadi:

Birinchi tip kasalligi 40 yoshgacha bulgan insonlarda uchraydi.

Ikkinchi tip kasalligi 40 yoshdan oshgan bemorlarda uchraydi.

Hozirgi kunda asosan ikkinchi tipga mansub insonlarda kasallik kup uchramoqda. Bunga sabab insonlarda ortiqcha vazn ya'ni semizlik, kam harakatlilik, tez asabiylashish, kup yog'li, sho'r, qovurilgan narsalarni is'temol qilishimizdan kelib chiqmoqda.

Afsuski, ko'p holatlarda birinchi turdagi diabetni oldini olish mushkul vazifa. Chunki uning asosiy sabablari irsiy omillar va kichik viruslardir. Lekin kasallik hammadam ham rivojlanavermaydi. Olimlar ko'krak suti bilan ko'proq oziqlangan bolalarda qandli diabet kamroq uchrashini ta'kidlashadi, ammo bu hali isbotlanmagan.

Ikkinchi turdagi diabetda esa umuman boshqacha holat. Chunki u noto'g'ri ovqatlanish va hayot tarzi natijasida shakllanadi, shuning uchun profilaktik choratadbirlarni qo'llasa bo'ladi, demak:

- Tana vaznini normallashtirish;
- Qon bosimi va yog'lar almashinuvining nazorat qilish;
- Yengil hazm bo'ladigan ovaqatlar iste'mol qilish;
- Jismoniy faollikka amal qilish va shu bilan birga haddan ziyod zo'riqishlardan o'zini tiyish.

Qandli deabetni davolash. Bu juda bahsli masala, bugungi kunda qandli diabetni to'liq davolash imkoniyatlari faol izlanishlar ostida. Qiyinchiligi shikastlangan organlarni tiklashdadir. Ikkinchi turdagi diabetni butunlay davolashning iloji bor, parhez tutilib, tana vazni me'yorga keltirilsa kasallik butunlay yo'qolib ketadi.

Qandli deabed bir umrlik kasallik, uni butun umr davomida davolash zarur. Bu kasallik barcha azolarning kapillarlarini shikastlaydi. Davolash muddati kasallikning og'irligi, o'tkizib yuborilgani yoki yangiligi turiga bog'liqdir.